

Konferencja naukowa

Górny Śląsk w Polsce Ludowej Przełomy

Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski
w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski,
Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Katowicach

Opole 2 X 2013

Organizatorzy

PIN - Instytut Śląski w Opolu,
Stowarzyszenie Instytut Śląski

Instytut Pamięci Narodowej,
Oddział w Katowicach

Przygotowanie: Adam Dziurok (IPN Katowice), Bernard Linek (PIN-IŚ),
Agata Haas (PIN-IŚ, sekretarz konferencji).

Wsparcie finansowe: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Zbliża się 25. rocznica rozpadu Polski Ludowej oraz 15. rocznica powołania Instytutu Pamięci Narodowej, który udostępnił badaczom nieznane wcześniej źródła wytworzone przez policję polityczną.

Daty te stanowią klamrę symboliczną do próby bilansu stanu badań nad dziejami Górnego Śląska w tym okresie, znaczenia nowych źródeł dla poznania historycznego oraz prób syntetycznego przedstawienia centralnych zjawisk systemu komunistycznego i ich regionalnych konsekwencji.

W rachubę wchodzi tutaj różne perspektywy: historia polityczna, społeczna i gospodarcza, przemiany mentalnościowe i kulturowe, które trudno zrealizować w trakcie jednego spotkania. Celem organizatorów jest zainicjowanie cyklu konferencji o charakterze workshopu, w których będą uczestniczyć reprezentanci różnych środowisk naukowych z Górnego Śląska i spoza niego. Będą poruszane poszczególne aspekty dziejów regionu, z możliwie szeroką dyskusją i świadomością punktu docelowego w postaci syntetycznej publikacji.

Punktem wyjścia do opisu tego okresu będzie spotkanie z podtytułem „Przełomy”. Jest to próba dokonania przeglądu dziejów Górnego Śląska w Polsce Ludowej z perspektywy kryzysów systemu. Spotkanie obok prezentacji i dyskusji nad poszczególnymi wydarzeniami ma służyć przedstawieniu i omówieniu założeń całego projektu.

Program konferencji

Godz. 9.30 – otwarcie konferencji

Sesja I: Od demokracji ludowej do stalinizmu (9⁴⁵-11³⁰)

Moderacja i komentarz: Ryszard Kaczmarek (Uniwersytet Śląski)

1. „Górny Śląsk w Polsce Ludowej” – założenia projektu (Adam Dziurok – IPN Katowice, Bernard Linek – PIN-IŚ)
2. Mroźne „wyzwolenie” (rok 1945) – Bogusław Tracz (IPN Katowice)
3. „Cuda nad urną” (referendum z 30 VI 1946 i wybory z 19 I 1947) – Dariusz Węgrzyn (IPN Katowice)
4. Stalinizacja Górnego Śląska (1948-1949) – Adam Dziuba (IPN Katowice)

Sesja II: Kryzysy (12⁰⁰-13³⁰)

Moderacja i komentarz: Krzysztof Tarka (Uniwersytet Opolski)

1. Moskwa-Berlin a sytuacja na Górnym Śląsku (1953) – Adam Dziurok (IPN Katowice)
2. „Polski Październik” (1956) – Adriana Dawid (Uniwersytet Opolski)
3. Śląskie oblicza 68 r. (od rewolty studenckiej do interwencji w Czechosłowacji) – Aleksandra Namysło (IPN Katowice), Jarosław Neja (IPN Katowice)
4. Grudzień 1970: nowe otwarcie – Sebastian Rosenbaum (IPN Katowice)

Sesja III: Ku wolności (14⁰⁰-15³⁰)

Moderacja i komentarz: Grzegorz Strauchold (Uniwersytet Wrocławski)

1. „Duch Helsinek” (1975-1976) – Bernard Linek (PIN-IŚ)
2. Powiew wolności (sierpień 1980) – Tomasz Kurpierz (IPN Katowice), Jarosław Neja (IPN Katowice), Zbigniew Bereszyński
3. Krwawy grudzień (1981) – Jarosław Neja (IPN Katowice), Tomasz Kurpierz (IPN Katowice), Zbigniew Bereszyński
4. Zmierzch Polski Ludowej (czerwiec 1989) – Zbigniew Bereszyński, Sebastian Rosenbaum (IPN Katowice)

15.30-16.00 – dyskusja końcowa i zakończenie konferencji

Miejsce obrad

siedziba PIN - Instytut Śląski, sala 201

zdjęcie na okładce: Nikita Chruszczow i Władysław Gomułka w trakcie wizyty na Górnym Śląsku w 1959 r. z okazji XV-lecia Polski Ludowej